

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง การประกาศกำหนดตำราการแพทย์แผนไทยของชาติและตำรับยาแผนไทยของชาติ
(ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรประกาศกำหนดให้ตำราการแพทย์แผนไทยและตำรับยาแผนไทย เพื่อการคุ้มครอง
ให้เป็นตำราการแพทย์แผนไทยของชาติและตำรับยาแผนไทยของชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริม
ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของ
คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ตำรับยาสภาอุณาโลมแดง ร.ศ. ๑๑๒ ตามบัญชีแสดงรายละเอียดแนบท้ายประกาศ
เป็นตำราการแพทย์แผนไทยของชาติ

ข้อ ๒ ให้ตำรับยาแผนไทย ในตำราการแพทย์แผนไทย ตามข้อ ๑ เป็นตำรับยาแผนไทย
ของชาติ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

บัญชีรายชื่อตำราการแพทย์แผนไทยและตำรับยาแผนไทย
ที่ประกาศกำหนดให้เป็นตำราการแพทย์แผนไทยของชาติและตำรับยาแผนไทยของชาติ
แนบท้ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง การประกาศกำหนดตำราการแพทย์แผนไทยของชาติ
และตำรับยาแผนไทยของชาติ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๐

ลำดับ	ชื่อยา
๑	ยาเขียวเต้านตรีภบ
๒	ยาประรินามคีอุทธรวาศ
๓	ยาสันตปะคีทราวาศ
๔	ยาวิเชียนพรประสิทธิ์
๕	ยาประทุมทารา
๖	ยานิลกาฬ
๗	ยาเขียวหอม
๘	ยาจันทรมณฑล
๙	ยาสุริยมณฑล
๑๐	ยาหอมนวโกฏ
๑๑	ยาหอมอินทจักร์
๑๒	ยาธาตุนับจใหญ่
๑๓	ยาเขียวเอก
๑๔	ยาหอมเหล็กียม
๑๕	ยาปัญญาจักทุรศ
๑๖	ยาประสะการพุล
๑๗	ยาประสะผลจันเทศ
๑๘	ยาสว่างอารมณ์ใหญ่
๑๙	ยาทิพสุกขุม
๒๐	ยาตรีใหญ่
๒๑	ยาแดงทำลายพิศ
๒๒	ยาประสะไพล
๒๓	ยาจันทฤไทย
๒๔	ยาประสะน้ำขิง
๒๕	ยาหัดไทวาดใหญ่
๒๖	ยาหัดไทวาดน้อย
๒๗	ยามหาเทพนิมิต
๒๘	ยามหากาล
๒๙	ยามหาระงับ
๓๐	ยากาลสิงคิล
๓๑	ยาจตุรงค์ะนิบาท

ลำดับ	ชื่อยา
๓๒	ยาเขียวประสะใบพิมเสน
๓๓	ยาอำมฤควาที
๓๔	ยาประทุมเกษร
๓๕	ยามหาสดม
๓๖	ยาวิสำพยาน้อย
๓๗	ยาหอมอนันท์เกษร
๓๘	ยามหาอาวุธ
๓๙	ยามาลาสันนิบาท
๔๐	ยามหาสันนิบาท
๔๑	ยาจันทลินลา
๔๒	ยานัดแก้ไข้แก้ลม
๔๓	ยานัดยาแดง
๔๔	ยาประสารชัม
๔๕	ยานันทคุณใหญ่
๔๖	ยาพรหมประสิทธิ
๔๗	ยาต้มแก้ไข้ล้อมตับดับพิษ
๔๘	ยาต้มแก้ไข้
๔๙	ยาแก้ชาระบาดชำระพัช้ต่างๆ แก้นอนไม่หลับ
๕๐	ยาต้มแก้ชาระบาด แก้จับสันเชื่อมมัวครึ่งเพ้อ แก้จับตาแดง ตาเหลือง เพ้อ กำเดา เสมหะ
๕๑	ยาต้มระบายพิศไข้กินเช้า
๕๒	ยาต้มบำรุงทาศุปรายพิศไข้
๕๓	ยาต้มแก้ไข้รากลาคสันนิบาท ไข้ป่า ไข้เหนือ
๕๔	ยาเขียวแก้ไข้ชื่อประทุมอักษร
๕๕	ยาเขียวเบญจัน
๕๖	ยาเขียวแห่งทอง
๕๗	ยาระบายพิศไข้ทั้งปวง
๕๘	ยาชื่อสุริจันทน์สำหรับแก้พิศไข้พิศกำเดา พิศการต่างๆพิศไข้เหนือ รากลาคสันนิบาท
๕๙	ยาชื่อประสะจัน
๖๐	ยาแดงประสาด แก้พิศไข้ต่างๆ ไข้ร้อนผ่ายใน แก้ระเหิน้ำ แก้พิศไข้เหนือและสันนิบาท
๖๑	ยาหอมจันทเกษรแก้สาระพัช้
๖๒	ยาหอมชื่อจันทลินลา แก้อับจนชำระพัช้ ถึงชักตากลับก็ดี มีโษณราญพำแล้วก็หาย
๖๓	ยาหอมชื่อจันทฤไทย แก้ลิ้นกะด้างคางแข็ง ครั่งร้อนผ่ายใน ทุรนุราย เชื่อม แก้ได้สาระพัช้ทั้งปวง
๖๔	ยาขาวแห่งทองแก้ชัก สอิก สลบหาแรงมิได้
๖๕	ยาชื่อสังขะรัศมี แก้อ่อน ไข้ทั้งปวง
๖๖	ยาชื่อประสะใบพิมเสนแก้ไข้หงระทด แก้ประกายดาษประกายเพริง กะดานหิน สังกวานพระอิน ปานดำ ปานแดง เปรวไฟฟ้า ฟองชะมท
๖๗	ยาชื่อสังวาฬิคุน แก้ไข้ให้อ่อนเชื่อมไปทั้งกลางคืน กลางวัน แก้ลมจับก็ได้ ชื่อหาสะดม มหาสดม ก็ได้
๖๘	ยาตรีใหญ่
๖๙	ยาชื่อแดงน้อย

ลำดับ	ชื่อยา
๗๐	ยาชื่อแดงใหญ่
๗๑	ยาชื่อเหลืองใหญ่ แก้งท้อง แก้บิด
๗๒	ยาชื่อประสานพลู
๗๓	ยาชื่อหอมเบญจโกฏ
๗๔	ยาชื่อวิสาขยาใหญ่
๗๕	ยานัดลมต่างๆ
๗๖*	ยามหานินลีสองนักษัตร
๗๗	ยาชื่อประสะเจตพังคี
๗๘	ยาสรณีจักรถ
๗๙	ยาอำมะฤกวาที
๘๐	ยาประทานเพชร
๘๑	ยาทำลายพระสุเมธ
๘๒	ยาเสลดอัคนี
๘๓	ยากล่อมนางนอน
๘๔	ยาแดงแสงหิรันดร์
๘๕	ยาชื่อจันทรทรงกรด
๘๖	ยาชื่อมหากำลั่ง
๘๗	ยาน้ำมันทาแก้แผลเปื่อยพังพอง
๘๘	ยากินแก้พุงพองเพื่อลมเพื่อเลือดเพื่อน้ำเหลือง
๘๙	ยาชื่อเนาวิโกฐ
๙๐	ยาชื่อแดงสุริเสน
๙๑	ยาชื่อแดงสุระเสน
๙๒	ยาชื่อแดงวัดประสาธ
๙๓	ยาชื่อสุรามฤทธิ
๙๔	ยาชื่อหอมตาชู
๙๕	ไม้ระบุงชื่อยา
๙๖	ขนานหนึ่งชื่อสหัสตรา
๙๗	สุวรรณคงคา
๙๘	ประสะระแท่งขาว
๙๙	ยานัดลม
๑๐๐	ประสะสมอ
๑๐๑	วิมานฉิมพะลี แก้พิษไข้ แก้วร้อน
๑๐๒	แดงวัดประสาธ
๑๐๓	เขี้ยวฟ้าครอบ
๑๐๔	ยาชื่อสุริยจันทน์
๑๐๕	มเหศวรประสิทธิ์
๑๐๖	ธณีสันตฆาฏ
๑๐๗	ยาเกลือ
๑๐๘	ยาชื่อประสะจันทน์แดงเหนือ

ลำดับ	ชื่อยา
๑๐๙	ยาชื่อแดงวัดประสาธ
๑๑๐	ยาชื่อเนาวหอย
๑๑๑	ยาปัญญาฆะมัดทุด
๑๑๒	ยาประสะการพุล
๑๑๓	ยาประสะผลจันเทศ
๑๑๔	ยาชื่อหอมเนาวโกฐ
๑๑๕	ชื่อเนาวโกฐใหญ่
๑๑๖	ชื่อเนาวโกฐ
๑๑๗	ชื่อเนาวโกฐ
๑๑๘	ชื่อเนาวโกฐ
๑๑๙	ชื่อเนาวโกฐ
๑๒๐	มหาจัก
๑๒๑	ทำลายพระเมรุ
๑๒๒	ปัตคาดใหญ่
๑๒๓	สารถิ์ขั้บรถ
๑๒๔	ประสเจตพังคี
๑๒๕	อยาชื่อสุรินจันท้ง
๑๒๖	มเหศรประสธิ์
๑๒๗	ยาแดงดับพิศม์
๑๒๘	ยามหารงับ
๑๒๙	ยาประถมสั้กระ
๑๓๐	วิสั้พะยา
๑๓๑	ยาน้ำการะบูน
๑๓๒	ยาอะนั้ทะภบ
๑๓๓	ยาประสะกาลแดง
๑๓๔	ยาเข็ยวรากอ้อ
๑๓๕	ตำราสั้ทิสาร บ้านปูน ยาประสะจันท้งแดง
๑๓๖	ยาอัสดาทิวัด
๑๓๗	ยาอนั้ตคุณ
๑๓๘	ยารมริชศีร์ดวงงอก
๑๓๙	มหาระงับ
๑๔๐	ยาชื่อจันทลินลา
๑๔๑	เข็ยวรงับ